

VERGİ SİRKÜLERİ

9.11.2022

No: 2022/102

KONU: 7420 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hak.

09/11/2022 tarihli ve 32008 sayılı Resmi Gazete'de 7420 Sayılı "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" yayımlanmıştır.

Yürütme ve yürürlük maddeleri dahil toplam 53 maddeden oluşan bu Kanunda, diğer düzenlemeler yanında vergi düzenlemelerine ilişkin değişiklikler de yapılmaktadır.

Kanun ile;

- Sermaye azaltımında vergileme kanun maddesi olarak düzenlenmekte,
- Kur Korumalı Mevduat dönüşüm süresi 31 Aralık 2023'e kadar uzatılmakta,
- Küçük alacaklarından feragat eden mükelleflere bu alacaklarını "değersiz alacak" kabul ederek kayıtlarından çıkarma imkanı getirilmekte,
- Çalışanlara nakit olarak verilen yemek bedelinin 51 lirayı aşmayan kısmı gelir vergisinden müstesna tutulmakta,
- Çalışanlara 1.000 Türk Lirasına kadar yapılacak elektrik, doğalgaz ve ısınma gideri ödemeleri gelir vergisinden istisna edilmekte,
- Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışanlara yapılan ücret ödemeleri gelir vergisi istisnası kapsamına alınmakta,
- Meskenlerde yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretiminde teşvik sınırı 50 kW'a çıkarılmakta,
- Bireysel katılım yatırımcısı indirimi uygulama süresi 31/12/2027 tarihine kadar uzatılmakta,
- Turizm payı alınan mükellefler ile bu mükelleflerden alınan pay oranları yeniden düzenlenmektedir.

Yapılan vergi düzenlemelerine özetle aşağıda yer verilmiştir.

1) Meskenlerde yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretiminde teşvik sınırı 50 kW'a çıkarılmaktadır

Gelir Vergisi Kanununun "**Vergiden Muaf Esnaf**" başlıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi uyarınca, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik enerjisi üretimi amacıyla, sahibi oldukları veya kiraladıkları konutların çatı ve/veya cephelerinde kurdukları kurulu gücü azami 25 kW'a kadar (25 kW dâhil) olan (Kat maliklerince ana gayrimenkulün ortak elektrik enerjisi ihtiyacının karşılanması amacıyla kurulan dâhil) yalnızca bir üretim tesisinden üretilen elektrik enerjisinin ihtiyaç fazlasını son kaynak tedarik şirketine satanlar gelir vergisinden muaf tutulmuştur.

Bu **Kanunun 1 inci maddesi** ile Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, lisanssız yürütülebilecek faaliyetler kapsamında apartmanların çatı ve cephelerinde kurulan elektrik üretim tesislerine 25 kW'lık sınır dahilinde sağlanmış olan vergi teşvikinin sınırı 50 kW olarak yeniden belirlenmiştir.

Yürürlük tarihi: 9/11/2022

2) Çalışanlara yemek bedeli olarak yapılan günlük belirli bir tutarı aşmayan ödemeler istisnası kapsamına alınmaktadır

Gelir Vergisi Kanununun “Ücretler” başlıklı 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendi uyarınca, hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler gelir vergisinden istisnadır. İşverenlerce, işyerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 51 lirayı (1.7.2022 tarihinden itibaren geçerli tutar) aşmaması ve **buna ilişkin ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması** ise şarttır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakden yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilmektedir.

Bu **Kanunun 2 nci maddesi** ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde yapılan değişiklikle; işverenlerce, işyerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışanlara, çalışılan günlere ait yapılan bir günlük yemek bedelinin **51 Türk lirasını aşmayan** ödemeler istisna kapsamına alınmaktadır.

Yürürlük tarihi: 1/12/2022

3) Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışanlara yapılan ücret ödemeleri istisna kapsamına alınmaktadır

Yine bu **Kanunun 2 nci maddesi** ile Gelir Vergisi Kanununun “Ücretler” başlıklı 23 üncü maddesine eklenen 19 uncu bent ile yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına, fiilen yurt dışındaki çalışmaları karşılığı işverenin yurt dışı kazançlarından karşılanarak yapılan ücret ödemeleri gelir vergisinden müstesna edilmiştir.

Yürürlük tarihi: 1/12/2022

4) Çalışanlara 1.000 Türk Lirasına kadar yapılacak elektrik, doğalgaz ve ısınma gideri ödemeleri gelir vergisinden istisna edilmektedir

Bu Kanunun **geçici 1 inci maddesi** ile işverenler tarafından çalışanlara **elektrik, doğalgaz ve ısınma giderlerine** karşılık olmak üzere 9/11/2022 tarihinden itibaren **2023 yılı Haziran ayı sonuna kadar**, mevcut ücretlerine/prime esas kazançlarına ilave olarak yapılan **aylık 1.000 TL'yi aşmayan** ödemelerin prime esas kazançta dahil edilmemesi ve gelir vergisinden istisna edilmesi sağlanmıştır.

Bu madde 9/11/2022 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmektedir. Bununla birlikte maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ilgisine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Uygulama hakkında ikincil mevzuatın en kısa sürede çıkarılması beklenmektedir.

Yürürlük tarihi: 9/11/2022

5) Bireysel katılım yatırımcısı indirimi uygulama süresi 31/12/2027 tarihine kadar uzatılmıştır

Gelir Vergisi Kanununun geçici 82 nci maddesi uyarınca; bireysel katılım yatırımcıları, şirketlere koydukları sermaye miktarının yüzde 75'ini, iktisap ettikleri tam mükellef anonim şirketlere ait iştirak hisselerini en az iki tam yıl elde tutma şartıyla, Gelir Vergisi matrahından gider olarak indirebilmektedirler. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ile KOSGEB tarafından belirlenen araştırma, geliştirme ve yenilikçilik programları kapsamında son 5 yıl içinde projesi desteklenen kurumlara iştirak sağlayan bireysel katılım yatırımcıları için bu oran, yüzde 100 olarak uygulanmaktadır. Diğer taraftan yıllık indirim tutarı, 1 milyon lirayı aşmamaktadır. İlgili yıl kazancından indirilemeyen kısım, izleyen yıllarda bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınmaktadır. Ayrıca, bu maddenin uygulaması süresi ise 31/12/2022 tarihinde sona erecektir.

Bu **Kanunun 3 üncü maddesi** ile Gelir Vergisi Kanununun geçici 82 nci maddesinde yapılan düzenlemeyle anılan maddenin uygulama süresi **31/12/2027** tarihine kadar uzatılmaktadır. Ayrıca, yararlanılacak indirim tutarı olan “1.000.000 Türk lirası”, “**2.500.000 Türk lirası**” olarak güncellenmiştir.

6) Sermaye azaltımında vergileme kanun maddesi olarak düzenlenmektedir

Sermaye azaltımının ortaklar tarafından nakden veya aynen yapılan ödemelerden kaynaklanması halinde, ortakların esas olarak işletmeye koydukları sermayeyi Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde geri almış olmaları nedeniyle mükellefiyet statüsüne bakılmaksızın vergilendirme işlemi yapılmamaktadır.

Yapılacak olan sermaye azaltımında öncelikle yeniden değerlendirme değer artış fonu ve geçmiş yıl karlarının işletmeden çekildiği kabul edilmekte olup, azaltılan sermaye tutarı, yeniden değerlendirme değer artış fonu ve geçmiş yıl karları tutarından fazla ise, fazlalığın şirket ortakları tarafından nakit olarak konulan sermayeden kaynaklandığı kabul edilmektedir.

Bu **Kanunun 22 nci maddesi** ile Kurumlar Vergisi Kanununa “**Sermaye azaltımında vergileme**” başlıklı 32/B maddesinin eklenmiştir.

Bu madde ile sermayesi işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmeyecek olan aynı veya nakdi sermayenin dışında farklı unsurları da barındıran şirketlerin, sermayelerini azaltmaları durumunda, sermayenin hangi unsurunun ne kadar tutarda azalacağı ve azaltıma konu edilen bu unsurlar üzerinden nasıl vergileme yapılacağı hususu netleştirilmektedir.

Düzenlemede, sermaye azaltımında vergilemenin; sermaye unsurlarının sermayeye ilavesinden itibaren 5 yıl dolmadan veya 5 yıl sonra azaltıma bağlı olarak iki farklı şekilde yapılması öngörülmektedir.

Buna göre; sermayeye aktarılan çeşitli kaynakları aktarıldığı tarihten itibaren;

- 5 yıl boyunca sermaye azaltımı yapmayan kurumlarda, bu sürenin sonunda sermaye azaltılmışsa, işletmeye konulan nakdi veya aynı sermaye ile sermayeye eklenen diğer unsurların toplam sermayeye oranlanması suretiyle azaltıma konu edilen tutar içerisindeki sermaye unsurları tespit edilerek vergilendirme yapılacaktır.
- 5 yıldan önce sermaye azaltımı yapan kurumlarda ise azaltılan sermayenin öncelikle;
 - Sermayeye ilave dışında başka bir hesaba nakledilmesi, işletmeden çekilmesi veya sermaye hesabından başka hesaplara aktarımı kurumlar vergisine ve kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak hesaplardan,
 - Daha sonra sadece kâr dağıtımına bağlı tevkifata tabi hesaplardan,
 - Son olarak ise vergiye tabi olmayan nakdi ve aynı sermayeden,

oluştugu kabul edilerek vergilendirme yapılacaktır. Yapılan sermaye azaltımında sermayeye eklenen kaynakların bazılarının 5 yıllık süreyi aşması bazılarının ise aşmaması durumunda ise söz konusu kaynaklardan öncelikli olarak sermayeye ilave edilme tarihi 5 yılı geçmemiş olanların çekildiği kabul edilecektir.

Geçmiş yıl zararlarının mahsubu suretiyle sermaye azaltılması durumunda, azaltıma konu edilen sermaye unsurları da yukarıda belirtilen hükümler kapsamında tespit edilecektir. Ancak bu tutarlar üzerinden kâr dağıtımı veya ana merkeze aktarılan tutar kapsamında vergi kesintisi yapılmayacaktır.

Yürürlük tarihi: 9/11/2022

7) Kur Korumalı Mevduat uygulamasının süresi 31 Aralık 2023'e kadar uzatılmaktadır

Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesine göre, **2022 yılı sonuna kadar** yabancı paralarını ve altın hesabı bakiyelerini Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çeviren mükelleflerin, bu kapsamda açılacak mevduata tahakkuk ettirilecek faiz ve kâr payları ile diğer kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Bu **Kanunun 23 üncü maddesi** ile Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile yabancı paraların ve altın hesabı bakiyelerinin Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilmesi gereken son tarih **31/12/2023** olarak belirlenmektedir.

Ayrıca söz konusu maddenin dördüncü fıkrasının son cümlesinde yapılan değişiklik ile Cumhurbaşkanına istisnayı, 31/12/2023 tarihine kadar **her bir geçici vergi veya yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulamada** konusunda yetki verilmektedir.

Yürürlük tarihi: 26/05/2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 9/11/2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

8) Küçük alacaklarından feragat eden mükelleflere bu alacaklarını “değersiz alacak” kabul ederek kayıtlarından çıkarma imkanı getirilmektedir

Bu Kanunun **geçici 2 nci maddesiyle**, borçlusu gerçek kişi olan ve İcra ve İflas Kanunu veya Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun kapsamında icra takibi başlatılmış olan küçük alacakların tasfiyesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Küçük alacak olarak, 15/8/2022 tarihine kadar icra takibi başlatılmış bulunan ve her bir takip dosyası itibarıyla asıl alacak ve ferileri dâhil **2.000 Türk lirası ve altındaki alacaklar** dikkate alınmaktadır. Bu tutarın üzerinde takip başlatılmış olmakla birlikte aynı tarih itibarıyla takip bakiyesi bu tutar ve altına inmiş icra takipleri de küçük alacak kapsamında olacaktır.

Maddeyle küçük alacak olarak tanımlanan alacaklarından feragat eden mükelleflere bu alacaklarını Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre "**değersiz alacak**" kabul ederek kayıtlarından çıkarma imkânı sağlanmaktadır.

Bu şekilde kayıtlardan çıkarılan alacaklara ilişkin daha önce hesaplanarak beyan edilen katma değer vergisi ve özel iletişim vergisi, Katma Değer Vergisi Kanunu ve Gider Vergileri Kanunu hükümlerine istinaden söz konusu vergilerden indirim konusu yapılabilecektir.

Böylece, alacaklısının gerçek veya tüzel kişi olup olmadığına veya alacakların abonelik sözleşmelerinden kaynaklanıp kaynaklanmadığına bakılmaksızın icra takibinden feragat edilen alacaklara ilişkin daha önce yerine getirilmiş vergisel yükümlülükler telafi edilmektedir.

Ayrıca yine bu **Kanunun geçici 3 üncü maddesi** ile varlık yönetim şirketlerince takip edilen ve anaparası 2.500 Türk lirası ve altında bulunan alacakların, anaparasının yarısı Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden karşılanarak ödenmek suretiyle kalan kısmının, vekâlet ücreti, faiz ve benzeri ek yükümlülüklerin takibinden vazgeçilmesi sağlanmaktadır.

Yürürlük tarihi: 9/11/2022

9) Turizm payı alınan mükellefler ile bu mükelleflerden alınan pay oranları yeniden düzenlenmektedir

Bu **Kanunun 37 nci** maddesi ile turizm payı alınan mükellefler ile bu mükelleflerden alınan pay oranlarının yeniden düzenlenmekte; ayrıca turizm işletme belgeli deniz turizmi araçlarından turizm payı alınmasına son verilmektedir.

Buna göre, 7183 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi öngörülmektedir:

- a) Bileşik tesisler ile konaklama tesislerinden binde beş,
b) Bakanlıktan belgeli yeme-içme ve eğlence tesislerinden binde beş,
c) Deniz turizmi tesislerinden binde beş,
d) Seyahat acentalarından (münferit uçak bileti satışları hariç) on binde beş,
e) Havayolu işletmelerinden (ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden) on binde beş,”*

Yürürlük tarih: 1/1/2024

Saygılarımızla,
Fikirli YMM Ltd. Şti.